

Vruchtwisseling bij vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Vruchtwisseling is nog nooit zo ingewikkeld geweest als nu. Door het steeds meer wegvallen van de mogelijkheden tot grondontsmetting en het verschromen van de middelenpakket, is het meer dan ooit zaak om te voorkomen dat er problemen ontstaan. Die problemen zijn in de toekomst te verwachten in de vorm van bodemvruchtbaarheid, bodemschimmels en aaltjes. Bij de aaltjes is dan ook nog het probleem van de vrij levende aaltjes bijgekomen vanwege de mogelijkheid van virusoverdracht. Als een enkel aaltjessoort bestreden moet worden lijkt er nog wel een oplossing te zijn in de vorm van bepaalde groenbemesters. Het probleem is echter vaak dat het ene aaltje wordt bestreden terwijl het andere aaltje wordt vermeerderd. Als we dan weten dat de chemie steeds minder beschikbaar is en naar het lijkt ook steeds minder gaat werken, is de noodzaak tot het voorkomen van een probleem wel duidelijk.

BASIS VRUCHTWISSELING

De basis van de vruchtwisseling bestaat uit het afwisselen van plantenfamilies. Het maken van blokken met planten uit dezelfde plantenfamilie maakt dit gemakkelijker. Door deze manier van vruchtwisseling wordt voorkomen dat de grond eenzijdig wordt uitgeput, omdat de verschillende families andere voorkeuren hebben, waar het gaat om de opname van voedingssele-

menten. Dit is vooral belangrijk als het gaat om de sporenelementen, omdat we hier nog erg veel niet over weten. Ook zijn de geslachten binnen een familie vaak gevoelig voor dezelfde ziekten. Voordeel is ook dat de verschillende families ook verschillende worteldiepten hebben, waardoor wordt voorkomen dat de grond steeds tot dezelfde laag wordt doorworteld. Door dus de families af te wisselen is al een goede basis gelegd.

INZICHT IN DE PROBLEMEN

Om de rest van de aandachtspunten mee te kunnen nemen is het belangrijk dat op de eigen kwekerij bekend is welke gewassen voor welke kwalen gevoelig zijn. Er zit namelijk niet alleen een groot verschil in de gevoeligheid van de onderlinge geslachten, maar er is ook een verschil in de gevoeligheden per cultivar binnen een geslacht. Het is alleen lastig dat hier geen strakke informatie over voorhanden is. De meeste telers zullen wel herkennen dan binnen een bepaald geslacht sommige cultivars veel gevoeliger zijn voor bepaalde schimmelziekten dan andere cultivars. Dit geldt vaak ook voor de gevoeligheid voor bijvoorbeeld wortelknobbelaaltjes. Om deze informatie boven water te krijgen is het belangrijk om dit vast te leggen op het moment dat het wordt geconstateerd. De gevoeligheid van een cultivar in het afgelopen groeiseizoen zal nog wel duidelijk voor de geest te halen zijn, maar of deze cultivar vorige jaren ook wel eens voor dezelfde problemen heeft gezorgd is niet altijd even duidelijk. Door een soort logboek van problemen bij te houden kan er naar vele jaren teruggekeken worden of een bepaald gewas steeds weer

problemen met een bepaalde ziekte geeft. Het kan zelfs zo zijn dat er voor deze cultivars geen plaats meer is op het bedrijf, of dat er een betere prijs voor bedongen moet worden om de extra kosten betaald te krijgen. Goed inzicht in de kleine eigenaardigheden van een bepaalde cultivar kan er toe leiden dat er in de toekomst gezondere cultivars geteeld kunnen worden, waardoor een grotere marge mogelijk wordt. Iets meer uitval of meer reclames zorgt namelijk al snel voor een kostprijsverhoging van 20 procent.

HUISWERK MAKEN

Hoe de eigenaardigheden van de verschillende cultivars worden geregistreerd is eigenlijk niet zo belangrijk, als het maar simpel gebeurt. Hoe simpeler des te groter de kans is dat het ook daadwerkelijk gebeurt. De gegevens moeten gemakkelijk terug te vinden en sorteerbaar zijn. De makkelijkste manier is dan het gebruik van een spreadsheet, bijvoorbeeld een Excelbestand. Ook de gegevens van de vruchtwisseling en opvolging van de percelen zijn in een spreadsheet goed bij te houden. Hierin zijn de gegevens gemakkelijk onder rubrieken in te vullen, terwijl ze later op alle mogelijke manieren te sorteren zijn. Eén keer goed opzetten en je kunt er jaren mee door. Start eenvoudig en breidt later indien nodig uit. Te uitgebreid starten geeft een grotere kans dat het niet wordt voortgezet. Als er een jaar info is verzameld worden de meeste mensen toch wel nieuwsgierig en gaan steeds meer gegevens verzamelen. Het oude spreekwoord dat slecht papier beter onthoudt dan het beste geheugen gaat eigenlijk ook op voor de computer.

